מיפגש לליכוד היהדות הדתית

בסוד שיח
מאת שאול שיף

הרזק מעיני הפוליטיקה והפוליטיקאים, מקיימות שתיים מהמכורות המוכרות ביו"ש, פגישות עם אישי־תורה מכל תוגי היהדות הדתית להבטת מפגש, שיתווה דרכי פעולה לשמירת ציביונה היהודי של ארץ־ישראל. בכל הפגישות שנערכו עד כה הובעה ראגה עמוקה מהאופן שבו השכאל הישראלי, בעיקר, מוגע בכל התשתית הדתונית של חיי הפרהזיה כאן. יצויין, כי הוכח שכוחה של ש"ס מוגבל ביותר לעצור את התהליך הזה. ש"ס תנוצל עד ליישום הסכם השלום ומשוה יוסף – אם יוסף – יבוא השלב של הקיעת הציבור הדתי מכל הישיגיו מאז קמה מדינת־ישראל. הושגה הבנה, כי לעת כזאת דרושה אחזרות של כלל היהדות הדתית – אחזרות שבסיסה הוא כלל הציבור הדתי, במנותק מליחסי אופוזיציה – קואליציה ופוליטיקה. אישיות רבנית ידועה המקובלת על כל הזרמים ביהדות הדתית, היא הגורם המתאם בין כל אלה האמורים להשתתף במיפגש הראשון. מיותר לציין, כי כל הסוגיה הזאת של "פיקוח־נפש" הקשורה בהסכם אש"ף רבין תיבחן עניינית במפגישה זו, מפני משתתפיה לא יעלה בגראה על 25 איש. אלא שאותם 25 נציגים "מכסים" למעשה את כלל הציבור הדתי לחוגיו.

עם מי נפגש ח"כ אריה דרעי בבלגיה ולונדון?

כל תזוזה של ח"כ אריה דרעי זוכה לסיקור ולדיווח בתקשורת ולאין סוף של ספוקליציות. כאשר יצא בימים אלה את הארץ לאירופה, ספרו "ישובי קרנות" ב"ס, כי הוא יצא לאסוף כספים למימון ההגנה שלו, "אחרת עו"ד דן אבי־יצחק יברח ממנו". אלא שגם בבלגיה וגם בבריטניה התכחשו, כי אריה דרעי דיבר על כספים, וכך גברה הסקרנות, מה בכל זאת עשה האיש הדומיננטי ב"ס בשתי המדינות הללו?

מסתבר, כי הסיבה העיקרית לנסיעתו לאנטוורפן ולונדון קשורה ל"הימצאותם של שני צדיקים בערים הללו. אחד בחיים ואחד נפטר לפני כ־35 שנה, אלא שאלפים רבים נושעו ממנו גם לאחר פטירתו.

באנטוורפן מתגורר האדמו"ר רבי "יענקל'ה" מפשורסק (גליציה) שליט"א, חתנו של רבי "אציקל" זצ"ל. השניים קדושים עליונים זוכים להערצת קהילת החסידים באירופה ובשמם קשורים אין סוף של סיפורי מופתים. אריה דרעי ביקש את ברכתו של רבי יענקל'ה שליט"א לקראת המשפט, שנקבע לו כבר מועד והרכב שיפוטי.

בלונדון עלה שר הפנים לשעבר אל קברו של הרבי משאץ זצ"ל. אדמו"ר זה הגיע ללונדון עוד לפני השואה וגר תחילה ב"איסט אנד" ואחר־כך עבר ל"סטנפורד היל". הוא היה ידוע בעיקר לציבור החרדי שגר בסטנפורד היל, אולם, אין ספק, כי ניתן לחבר ספר עב כרס על אישיותו, הליכותיו והישועות שהשפיע על אלו שחילו את פניו. האדמו"ר משאץ סמוך בבית העלמין היהודי בהנפילד, לונדון, כ־20 דקות נסיעה מסטנפורד־היל. על קברו הוקם "אוהל" ויהודים רבים פוקדים את המקום.

בצוותאו כתב הרב משאץ, כי כל מי שיעלה אל קברו, ידליק נר נשמה ויקבל על עצמו איזושהי הנהגה טובה, הוא ינסה לפעול למענו באותו עניין שהוא נצרך לו. הרבי מזהיר בצוואתו שלא ישמו בו ויתמידו בשמירת ההתחייבות שקיבלו על עצמם. כעשרה מטר מקברו של האדמו"ר משאץ סמוק רבי "ירחלה" מזיקוב זצ"ל וגם על קברו הוקם "אוהל" וברוך כלל כל מי שבא להתפלל על קברו של האחד, פוקד גם את קברו של השני.

רומה שאין אישיות ספרדית בישראל ובתפוצות המכירה את האדמו"רים החסידיים רי בכל אתר ואתר טוב יותר מאריה דרעי. בשעות קשות של מצב רוח קודר הוא עולה לביתם לקבל את ברכתם ולשמוע מלות־נחמה. הוא מכיר גם את המקובלים הידועים והנסתרים והוא מאמין, כי הברכות לא יכזיבו.

במחנה "הליטאי" עוקבים בעניין רב אחר "צעדיו הרוחניים" של אריה דרעי והם עדיין מצפים, כי יפיס את עמדת התורה, הגר"ח קניבסקי שליט"א, בנו של ה"סטייפלער" זצ"ל, שתבע ממנו באוזיה נחרץ שלא להצטרף לממשלת רבין.

ובעוד הציבור החרדי סבור, כי "פרשת דרעי" הגיעה לסיומה, הוה מתברר, כי המשטרה ממשיכה במיצוי החקירה. תוקריה ערכו בימים אלה "ביקור" באחד התלמוד־תורה בירושלים ועיינו בספרי החשבונות וביקשו הבהרות בסעיפי ההוצאות.

המירוץ לכס מזכ"ל המפד"ל מפיח חיים במפקד החברים

מ"מ מזכ"ל הסתדרות המורים בישראל ויו"ר ארגון המורים הדתיים, שמריה בן־צדוק הודיע בימים אלה על כוונתו להתמודד על תפקיד מזכ"ל המפד"ל. בן־צדוק חבר בלישכת המפד"ל וסיעתה המורחבת בכנסת והוא מסיים השנה את התואר השני במדע המדינה.

למירוץ הצטרף השבוע גם המנכ"ל לשעבר של המשרד לענייני דתות, שלמה בקיש. בקיש מכהן היום כמפקח על בתי הספר העל־יסודיים ברשת אמי"ת. זכה בשני פרסי חינוך והיה בשליחות חינוכית בטורונטו, קנדה.

אם כן, בינתיים, ארבעה מועמדים וכולם מבטיחים, כי יתמודדו עד הסוף ולא יתפתו לשום עיסקות.

ההתמודדות על כהונת המזכ"ל מפיחה חיים במיפקד החברים ובסניפי המפלגה, אם כי רווחת התחושה, כי הממסד הוותיק אינו מעוניין באינפלציה של מתפקדים, בדי להבטיח שהמערכת המפלגתית לא תאבד שליטתה על הנעשה בריכוזי הציבור הדתי לאומי.

גם מצבה הכספי של התנועה והיד החזקה שמגלה גיזבר התנועה, מר אהרון קופלוביץ' בכל הקשור להוצאות שאינן הכרחיות בעליל, תורמים אף הם את תרומתם, שהמנהל הדמוקרטי הזה לא יחרוג מדרגה שתיים־שלוש ב"סולם ריכטר".

אחת הטענות הראויה להתלה לעיון היא, שאין מדובר בהתמודדות "שוות הזדמנויות". שכן, לחלק מהמועמדים יש מערך מגנגוני העומד לרשותו, כפועל יוצא מעבודתו במרכז המפד"ל או באחת משלוחותיה, בעוד מועמד עצמאי חייב לשאת בעצמו בכל המשא הכבד של מתמודד לכהונת מזכ"ל או בקירוב צידים מזוהים לוועידה. יצויין, כי מפלגת העבודה נתנה דעתה לבעייה זו לקראת "הפריימריס" ובהחלט יהיה זה משחק הוגן, אם כל המועמדים לכהונת מזכ"ל, לפחות, ישילו מעצמם למשך תקופת המיפקד, הבחירות והוועידה את הארדת התנועתית.

"טהרת המשפחה" באמצעות מחשב

"קשרנט" היא רשת תקשורת יהודית בינלאומית, שאליה ניתן להתחבר באמצעות "האינטרנט" הענקית, שזה עתה הוליפה בעלים.

"קשרנט" כמו "האינטרנט" ממוקמת בארה"ב והיא עונה בעיקר על הצרכים של ציבור "בעלי תשובה", שמספרם בארה"ב הולך וגדל. השבוע הוליטו בעלי הרשת להעניק שרות לכל אלה המתעניינים בטהרת המשפחה ומבקשים לשמרה כדת וכדין. השרות יינתן באמצעות רשת מחשבים יהודית אחרת "ג'רוזלם 1", שבאה בדברים עם ארגון מתנדבות בירושלים, רובן אנגלוסכסיות, העוסקות בהדרכת משפחות ב"טהרת המשפחה".

השבוע טען הרב יהושע לוי העומד בראש עמותת "טהרת המשפחה", כי בישראל הולכות כ־40 אחוז מהנשים לטבול ב"מקווה". יש־גן לא מעט נשים, בעיקר מעדות המזרח, שאינן מקפידות על טהרת־שבת או על כשרות כראוי, אך נהגות כאמן בכל הקשור לטבילה ב"מקווה".

כ"קונטרה" ליום ה"איחוד" הבינלאומי, שצויין השבוע גם בישראל ברוב "פאר והדר" וניכול פה מחליא, ייערך ב־19 לדצמבר כנס העשור של המתנדבות למען טהרת המשפחה. מדובר בכאלף מתנדבות (במסגרת נלט"ה) המקדישות את זמנן הפנוי לסיוע בהדרכת משפחות המבקשות לשמור על טהרת המשפחה.

הגורמים העומדים מאחורי המתנדבות הללו, מתכוונים להקים מעין משרד קישור עם עובדות סוציאליות שעיסוקן הוא אלימות במשפחה. מתברר, כי חומר רב וחשוב נמצא בידן של אותן מתנדבות בתחום טהרת המשפחה, שאין בידי שום גורם רשמי במדינת־ישראל.

שמו של ח"כ הרב יצחק לוי, שתרם תרומה חשובה בתחום החקיקה למניעת אלימות במשפחה, הוזכר כמי שיתבקש לעמוד בראש המשרד הזה, שמטרתו תהיה לסייע לאותן מתנדבות רבות לפתרון מצוקתן של נשים נשואות, הסובלות מאלימות במשפחתן.

מי יחליף את מתי דגן?

ראש האגף לחינוך רתי במשרד החינוך והתרבות, מתתיהו דגן מתכוון לפרוש לפעילות אקדמאית וכבר החלו גישושים למציאת מחליף, שיהיה מקובל על "רוב אחיו". סגנו של דגן, מנחם לבל הוזכר כמועמד הרצוי והמתאים ביותר, בשל נסיונו הרב בתחום החינוך הדתי והיותו מקובל בקרב קהילת המתנכים הדתיים. אלא שלבל הודיע להודיע, כי אין בכוונתו להציג את מועמדותו לתפקיד זה מסיבות אישיות. שני מועמדים סומנו בשלב זה כבאים בחשבון. אחד מהם הוא מנהל מיכללת "אורות" להכשרת מורות, הרב יהודה פליקס. באגף לחינוך דתי משבחים את שיתוף הפעולה הפורה עם מנכ"ל משרד החינוך והתרבות, שמשון שושני והוא זוכה להערכה רבה בקרב ציבור המתנכים הדתיים בשל גישתו העניינית והמקצועית לכל נושא העולה על סדר היום.

מאז סוכות המשכורת מושבתת

שלושה בכירים במחלקת הכשרות של הרבנות הראשית לישראל לא קיבלו משכורת מאז חג הסוכות. השלושה: הרב יוסי בן שחר, הרב שלמה שרעבי והרב לוי נפש עובדים למעשה בהתנדבות. שכן, אין להם אפילו תוזה תעסוקה. השלושה עמדו להשתלב בעבודה במחלקת הכשרות של רבנות תל־אביב, אולם נתבקשו לשוב למחלקת הכשרות של הרבנות הראשית, והם נענו להפצרות ולבקשות, לאחר שהובטח להם, כי בעיות השכר, התקן וחוזה העבודה יבואו על פתרונו הטוב.

בשעתו נתבקש השר אמ"ן לקבוע את התקנים הנדרשים במחלקת הכשרות ולאחר שהגיש את המלצותיו, הן אומצו על־ידי הרבנות הראשית ועל־ידי נציבות המדינה. אלא שבעקבות המהפך הפוליטי נשארו המלצות על הנייר בלבד והשלושה נתונים היום לחסדי חסכונותיהם – אם יש להם בכלל. על חשבון התקנים שאושרו בשעתו, שולבו עובדים אחרים במחלקה שלהם נגישות לבכירים במשרד הרתות, אך־כלפי השלושה נוהגים באטימות בלתי מובנת, למרות היותם מטופלים במשפחות ברוכות ילדים. במשרד הדתות היתה נכונות להעסיקם באמצעות משרד לכוח אדם, אך בדרגה הרתוקה מאוד מזו שהובטחה להם. בשלב זה מתפקדת מחלקת הכשרות גם ללא ראש מחלקה מאז שהרב משה קלונסקי התפטר מתפקידו. למיטב הידיעה המעונגת בשיחות עם רבנים המצויים בתחום כשרות הבשר, פוגע המצב הנוכחי בכשרות ממש וקשה להבין מדוע מועצת הרבנות הראשית אינה נדרשת לסוגיה זו בסעיף ראשון על סדר יומה.

הישיבה הטכנולוגית הרימה כוסית לחיי התא"ל

ראש הישיבה הטכנולוגית בכפר אברהם, הרב משה סלומון, הרים השבוע כוסית יחד עם צוות הישיבה, לחיי בוגר הישיבה, שהוענקה לו בימים אלה דרגת תת־אלוף. המדובר בתא"ל מנחם שמיר, תושב רעננה ממתפללי בית הכנסת "עדת ישורון" (והנהגתו הרוחנית של הרב שלמה אישון). תא"ל מנחם שמיר יעמוד בראש אחד הפרוייקטים החשובים בצה"ל. אין הוא התא"ל הראשון של הישיבה הטכנולוגית, אך הוא כרגע היחיד בדרגה זו בשרות פעיל. ביובל קרוב תקיים הישיבה הטכנולוגית ערב מיוחד לכל "המי ומי" שיצאו מבית מדרשה, ולדברי ראש הישיבה, הרב משה סלומון הם יכולים בהחלט לאייש את כל עמדות המפתח במדינת ישראל.

קראפי הבטיח ולא קיים

כזכור, ביקרה בישראל בחודש מאי האחרון קבוצת עולי־רגל מלוס – ביקור שהסתיים במפח־נפש גדול לכל הגורמים והאישים שהיו מעורבים בהבאתה של הקבוצה לכאן. בעקבות המחווה של ממשלת ישראל, שהתירה את כניסת הלובים, הודיע אז שליט לוב, מועמר קראפי כי בתודש אוקטובר או נובמבר ייערך בטריפולי כנס של שלוש הדתות ולקראתו יוכלו ישראלים לקבל אשרות כניסה ללוב. דצמבר כמעט בעיצומו ושום כנס לא נערך בלוב והישראלים ממתינים עדיין להזמנה ליסול בו חלק. משרד החוץ הישראלי הבהיר לישראלים, ברובם יוצאי לוב, לדרת מכל האוונטורה הזאת ואולם רפאלו פלח העומר בראש אירגונים של יוצאי לוב מאמין, כי אין סיבה להודיע את המסך על הסיפור הלובי וכי יהיו עוד תדשות טובות ליהודים מדינה זו.

המעניין בכל הפרשה הוא, שביקור עולי הרגל מלוב בישראל עורר רושם אדיר בכל מדינות ערב. ישראל הצטיירה כמדינה נאורה ופתוחה ובלא מעט אירועים פוליטיים וכלכליים בעולם הערבי הוזכר הביקור הזה לשבח ואיש לא התייחס לדברי ההבל של ראש המשלחת הלובית שהזכיר לעולם כולו מיהו אדוניו.

צילם תומר שיף

"פנינת השרון" עם השומרון

רבים מתרשבי רעננה החליטו להקדיש את ימי ששי בשבוע להזדהות עם המתיישבים בי"ש־ע. הצומת המרון רעננה – כפר־סבא, הוא מקום בו עוברים רבבות כלי רכב, והנהגים בהם למדים מפראה עיניהם, כי תרשבי י"ש־ע והגולן אינם לבד במאבקם למען שלמות הארץ. נטף על בני הנוער המקומי, בולטים בפעילותם רבני בתי הכנסת המקומיים וחברי הקהילה האנגלו־סכסית המקומית המקדישים זמן, כסף ורעיונות, בדי להחדיר לתודעת אזרחי רעננה העוברים בתומה את הסכנה הנשקפת לשרון בולו ממחדלי ממשלת רבין. בתמונה: בעיצומה של ההפגנה ביום ששי האחרון. בעקבות רעננה צפויה פעילות מחאה של ערים אחרות בשרון ובישראל בולה.